

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tieri esterne 15 . sun. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 40.

Braslovu, 18. Matu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Agricultur'a, industri'a si comerziulu Principatelorun unite catra Transilvania.

(Urmare din Nru tr.)

II. Noi transilvanii cá locuitorii ai unei tieri autonóme avemu acea nenorocire, ca nu ne aflamu nicidecumu in stare de a ne trage unu bilantiu curat de import si esport, pentru cá se potemu afla din anu in anu, cu catu ese mai mares uma de bani din tier'a nóstra pentru marfi, vite si produse straine preste ceea ce intra la noi pentru cate le vindem noi inafara; ceea ce scimu este numai aceea ce se respica in termini generali, ca comerziulu nostru cu alte tieri este totudcaun'a pasivu, ca adica dela noi esu mai multi bani decatu intra incóce. Inainte cu 4-5 ani se audia, cumca noi damu pe marfi, vite si produse din afara in fiacare anu camu cu cincii milióne fiorini mai multu decatu priimimu, incatu déca cumva acésta cifra de cincii milióne este numai aprocsimativu adeverata, atunci se póte precalcula usioru acelu tîmpu, intru care tier'a nóstra se decada intr'unu bancrotu totalu. Caus'a acestei nesciintie este fórté frésca si invederata. Totu ce tragemu noi din Ungari'a si din tóte tierile austriace pe tóta intinderea mediuinelor tieri nóstre care ne despartu de Banatu, Ungari'a, Bucovin'a, prin urmare totu ce intra la noi din si prin acelea tieri si totu ce ese dela noi pe acolo, nu se inscrie nicairi, pentruca pe acea lini'a nu ne desparte nici unu felu de institutu de vama. Déca inse vomu tienea in vedere numai impregiurarea, cumca mai totu ce este pe trupulu locuitoriloru de orasie, pe alu aristocratiei si in parte chiaru la tierani, e manufaptura si fabricatu austriacu, moravu, boemu scl. scl.; déca vomu cugetá la multimea cea insemnatóre a obieptelor de lucsu, cum si a uneltelor de tóta plas'a, anume de metaluri nenobile si la mii de alte trebuintie adeverate séu numai parute, usioru vomu fi in stare se cunóscemu, ca bilantiulu nostru comercialu in acelea parti sta cu totulu pasivu. Din contra in comunicatiunea nóstra ce avemu cu Principatele romanesci ne aflamu in stare de a ne si trage unu bilantiu destulu de ecsactu, din cauza ca de acelea tieri ne despartu linii de vama, prin care trebuie se tréca tóte obieptele consemnate cu precisiune. Inse tocma din protocélele acelor vami potemu afla totuodata, ca Transilvania deveni tributaria anca si Principatelorun unite; pentru ca de si comerziulu activu alu Transilvaniei cu manufapturele sale isi are piatile sale fresci catra Dunare, dupace inse pe acea parte anca avemu a ne lupta cu concurenti'a manufaptureloru straine cate se imbuldiescu pe mare si pe Dunare incóce, se pricepe usioru, cumca avemu trebuintia de cate unu capitalu fórté mare in istetîme, cultura si in bani, pentru cá se potemu tiené la lupta drépta in acele parti.

Din tóte piatile de comerciulu ale Transilvaniei singuru Brasiovulu se mai póte bucura de unu comerciulu activu; atata numai, ca o singura piatia nici pe de parte nu e in stare se acopere pasivele tuturoru celorlalte. — Cu totulu altumintrea sta comerciulu Prin-

cipatelorun unite; pentruca in bilantiulu acestora se vede in mani'a tuturoru calamitatiloru, a resbóieloru si a lucsului furiosu, unu activu destulu de insemnatore in folosulu tieriloru, carele se si póte constata cu date statistice sigure, culesse tóte prin respectivele canale administrative, dintre care celu mai mare meritu ilu are in acésta ramura a vietiei nationale oficiulu statisticu din Bucuresci, alu carui capu este dn. D. P. Martianu, pentruca acestu barbatu din momentulu in carele i s'a conferitu acelu postu nu sia pregetatu a da peptu cu o multime nespusa de greutati si prejudecie reutacióse, a scosu la lumin'a dilei cele mai interesante informatiuni pe campulu economiei nationale, a descoperitu publiculu atatea vistierii economice si comerciale, despre care mai nainte se vorbia séu numai intre patru parati cá din trecere de tîmp, séu ca numai cugeta nimin ila ele, cá si cumu nici ca ar esista pe pamentulu romanescu. Marturisésca acésta Analele statistice si economice ale Domnului Martianu publicate in cursulu aniloru 1860, 1861 si 1862 in cate 1000 pana la 1500 esemplare. Dorimu prea multu, cá cunóscerea si lectur'a acestoru Anale se se latiésca mai multu in publiculu romanescu si chiaru in totu publiculu transilvanu, pentruca asia cunoscundune trebuintiele reciproce, se ne potemu combina afacélele nóstre comerciale seu cumu dice proverbiulu, o mana se spale pe alt'a.

In altu Nru vomu reproduce tabel'a materialeloru coprinse in doua cursuri ale anelor statistice, pentruca cei lipsiti de acésta carte intocmita dupa nesce teorii sanatóse si totuodata petrunse de unu spiritu practic se gacésca celu puçinu din atata tient'a ei salutarria; eara pana atunci ne marginimu a comunica cateva date comerciale anume din Tier'a romanesci, cu carea stamu in cea mai deaprópe comunicatiune. Dupa aceleasi bilantiulu de comerciulu alu Tieri romanesci a statu in anii mai josu insemnati precumú urméza:

Anulu	Esportu : milióne lei*)	Importu : milióne lei.
Anulu 1850	76.3	44.3
" 1851	76.5	45.1
" 1852	104.4	50.6
" 1853 & 1854	nu se scie, ca a fostu disordine belica.	
" 1855	177.0	106.1
" 1856	134.0	125.5
" 1857	109.8	108.4
" 1858	115.8	92.3
" 1859	121.1	58.1
" 1860	171.0	94.4

Acestea cifre sunt pline de invatiatura pentru toti cati au studietu cursulu comerciului Principatelorun danubiane in cele trei perióde politice, adica: sub domni'a lui Dim. B. Stirbei pana la resboiulu orientalu, dupa incheierea pacii si spargerea totuodata a crisei americane (1855—1858), apoi sub domni'a lui Alesandru Joanu I. pana la Jan. 1 a 1861. Sub Stirbei esportulu era mai micu, importulu inse era cu atatu mai puçinu. In timpulu resboiului si alu invasiuniloru comerciantii si speculantii din tóte unghiurile tieriloru au lacomitu la castiguri colosale, eara dupa aceea leau remasu marfile si produsele nevendute. Dela 1857 inainte importulu — de marfi straine se mai apropie cu cifrele sale

de ale exportului, din cauza, ca comerciantii si publicul apucaseră a cunoșce dela straini mii de trebuințe, la care nu visaseră pana atunci, si earasi pentruca trebuințele statului inca mergea imultinduse, dupa cumu elu inainta si esia din confuziunea in carea fusese aruncatu. Cu tôte acēstea bilantiulu tierei in comērciu inca totu era activu, adica locuitorii socotiti in totalulu lorū castiga mai multu decatu cheltuia. In 1859 falira multi negutiatorii si speculanti; se vede inse ca acelu falimentu era fetulu aniloru trecuti, pentruca cei rēmasi pe piciorē au invatiatu minte si asia n' au importatu nici pe jumetate marfa straina decatu a fostu cea exportata.

Au intratu adica in tiēra :

	lei	par.
Marfe de tōta plas'a	56,452,835	34
Cereale	13,763	10
Vite	1,723,579	—
Suma	58,190,178	4
Din contra s'au scosu din tiēra :		
Marfe	23,357,411	29
Cereale	72,827,636	—
Vite	16,766,305	—
Sare	1,702,278	14
Seu	2,319,975	—
Obiecte straine transito	413,957	—
Cervisiu (unsōre de vite cornute)	2,347,100	—
Tacele platite de economii transilvani etc. pentru pasiune	1,408,461	—
Suma	121,143,392	3

Eata inca unu asemenea bilantiu de s'ar ivi pentru comērciulu transilvanu, pentru cā se scimu curatu unde ne aflamu. Intr'aceea bilantiulu de susu e intemeiatu pe tōte ameruntele cifre scōse dela tōte vamile cate se afla asiediate in totu coprinsulu Tierei romanesci.

Tienendu unu asemenea bilantiu intr'o mana, luandu in alt'a tōte celelalte informatiuni coprinse in anelele statistice despre avutiile acelei tieri, considerandu ca chiaru agricultur'a ei se afla parte mare in starea sa primitiva si ca o parte insemnatōre a locuitorilor sateni inca nici pana astadi nu are proprietate de pamentu, pe carea se o cultive cu tōte potērile sale, este earasi aprōpe de a judeca, cumca comērciulu Tierei romanesci are unu viitoriu stralucitu, indata ce voru presupune ceea ce inca totu mai e problematicu, cumca Principatele romanesci voru fi scutite pe viitoru de invasiuni si de subjugari.

Dēca din Moldova nu impartasimu cu acēsta ocaziune, date asemenea celoru susu citate, caus'a este, cumca in momentele de faēia ne lipsescu, fantanile mai demne de credintia; intr'aceea potēmu incredintia pe cititoru, ca comērciulu moldovēnu inca este activu; atata numai, ca acelasi se afla parte mare in manile suditoru straini si mai virtosu in ale evreiloru, cumu si ca creditulu e fōrte cutrieratu, in catu celu care voiesce a lucra pe siguru, trebuie se'si ia cu o mana candu da cu ceealalta. Cumca totusi bilantiulu comērciulu anca este cu totulu in favōrea acelei tieri, se pōte cunoșce pe largu din datele comunicate totu in anelele statistice din a. 1861 f. 1 pana la 16, carele pentru Moldova incheie cu urmatoriulu rezultatu: Exportu pe a. 1860 — lei 133,805,890. Importulu pe acelasi anu numai — lei 74,895,912 par. 30.

(Va urm'a.)

Representatiunea universitatēi sasesci.

Dupa cumu mai atinsesemu in unulu din Nri tr., r. guvernū tramise representatiunea universitatēi din 29. Martiu 1862, Nrulu 33, cu acea intimare indereptu, cā universitatea se tramita si protocoālele d'impreuna cu aatele privitorē la acea representatiune, cerund udeslucire si despre acea, ca cum se pōte, cā representatiunea numita se se fi primitu cu votu unanimu, cumu se dice intraceeasi, candu e de comunu cunoscutu, cumca in decursulu consultarei unii membrii si au datu opiniuni separate. Datulu scrisōrei gub. e din 9. Maiu 1862, Nru 8370.

Deputatulu Sibianu J. Ranicher facū referatulu la acēsta scrisōre guberniala si ilu ceti in sesiunea din 17. Maiu, in care dice, ca universitatea in pusetiunea s'a, cā organu legalu alu unei natiuni constitutive e plina de consciintia pusetiunei sale, care nu iērtă a concede, cā toema in minutulu, candu dreptulu autonomiei lorū municipale, prin principiile constitutiunei imp. cele liberali, ce se opunu la orice minorensare, au cascigatu o noua garantia si unu scutu puternicu, se concēda a i se seurtă acestu dreptu; si dupa ce aduce mai multe citate, care dovedescu, ca sasii au fostu adusi de

regii Ungariei spre apararea corōnei, si pentrucā se'si pōta implini acēsta misiune au pusu insii regii pe natiunea sasēscă in totalitatea sa nemidiolocitu suptu rege si cā atare are misiunea si dreptulu de a reprezenta poporulu inleuntrulu si inafara; ca universitatea nu e cā unu comitatu, ci e cā o natiune egalū indreptatita, cu sigilulu seu propriu, care se cere neaparatu la orice lege a Ardealului si de aci urmā, ca universitatea asternū representatiunea din 29. cu cunoscutulu operatu alu comisiunei de siepte; s'au tramisu anca prin guvernū catra Maiestate; cu tōte ca dupa dreptulu natiunei sasesci cuprinsu in privilegiulu Andreanu universitatea are dreptulu a se consfatui si a propune ori ce afla folositoriu pentru binele seu chiaru deadreptulu spre intarirea regēscă: totusi afla cu cale a face acumu acēsta prin guvernū reg. si 'si iea onōrea a tramite tōte protocoālele, actele si opiniunile separate, dupa cumu cerū guvernulu; numai se rōga, cā inaltulu r. guvernū se intetiēscă consultarile asupra actelorū acestorā tramitiendule la Maiestate. De altmintrea mai escusā pe universitate pentru ca a scrisu in representatiune: ca fū primita cu unanimitate de toti, cu aceea, ca representati'a catra imperatulu privitoria la intrebarea despre practic'a executare a egalei indreptatiri nationale in Ardealu pe temeulu diplomei si constitutiunei imperiale fū primita cu unanimitate de toti.

Impartasimu pasagele acestea din numitul respunsu catra guvernū cu datu 17. Maiu 1862. Nrulu universitatēi 224 numai pentru cā se potēmu mai lesne judecā asupra opiniunei, ce esise mai deunadi despre diet'a sasēscă, cumca ea s'aru incumetā a se intinde cu otaririle sale preste tōta tiēr'a si intarinduse cumva de Maiestate operatulu comisiunei de 7, pe care 'lu primira mai fara modificatiuni asia dupa cumu 'lu scimu si din fōia, atunci influintia universitatēi aru lua pe d'inainte diet'a tierei seu celu puēinu paua la altu timpu ar influintia la propusetiunile regesci.

CERCULARIULU universitatēi natiunei sasesci catra tōte deregatoriile cercundaiiale ale sasime (fundulu regiu) privitoriu la dotarea preotimei parochiale gr. orientale suptu Nru Univ. 105/1862) suna asia:

„In tarea convingere, cumuca numai cultur'a si moralitatea aducu fericire duratōria popōrelorū si le potu face pe acestea destoinice spre a se folosi cu manōsa binecuventare de marile si estinsele drepturi si libertati si chiaru si contrastele seu antesele celea mai puternice le potu complana, universitatea natiunei sasesci in adunanti'a sa din 3. Aprile 1848 suptu Nrulu Univ. 458, intre altele mai multe determinatiuni, privitorie la egal'a indreptatire a romaniloru, au incheiētu si urmatoriulu conclusu (otarire):

„Pentru fiacare parochia matre romane gr.-or. din pamentulu sasescu se se taie o portiune canonica din pamenturile comunale, pe unde se afla de acestea.

In lips'a de pamenturi comunale, si candu comun'a nu aru fi in stare de a mediuloci portiunea canonica nici prin cumperatura, atunci parochiulu eclesiei gr. - orientale se i se asemneze (ausgeworfen werden —) spre inbunatatirea subsistintiei lui unu salariu (plata) comesurata din respectiv'a cassa alodiala.“

Conclusulu acest'a esitu numai din liber'a determinatiune propria a Universitatēi natiunei sasesci se publicase indata in tōte cercundarele sasime si prin urmare pe lenga speranti'a de aprobare preanalta, care se ceruse totudeodata, s'au si pusu in nestirbata activitate.

Cu tōte ca Universitatea nu are inaintea sa tōte dovedile oficiōse pentru unulufiacare casu singuritu, totusi ea crede, ca pōte cu determinata incredentiare marturisi, cumuca in urm'a acumu atinsului pasu — sōrtea preotimei romane parochiale gr.-or. in sasime, prin anima cea gata spre jertfire a comunelorū celorū implute de simtiementulu ecuitatēi si de simtiulu dreptatēi, s'a prefacutu in neasemenatu mai buna, decatu cumu a fostu ea mai inainte.

Totusi conclusulu Universitatēi natiunei anca totu ei mai lipsiea aprobarea pré'nalta a principelui tierei, spre a'lu putē aduce pretutindinea in valōre activa de dreptu comunu.

Universitatea dara, candu in urm'a restatoriei constitutiunei municipale de mai inainte se adunase de nou in vér'a anului trecutu, cerū de nou intarirea conclusulu respectivu, de unde si sosi in diosu unu decretu alu inaltului (hochlöbl.) r. guvernū transilvanu din 11. Noembre 1861, Nru gubern. 10720, in care se face cunoscutu Universitatēi natiunei sasesci:

„Ca Mai. Sa c. r. apost. in urm'a decretulu de curte din 31. Oct. 1861, Nru curtii 3373, a binevoitu a aproba conclusulu celu prea ecuitabilu si meritatu pentru de a se taia portiuni canonice si de a se asemna dotatiuni pentru preotimea

*) 1 leu — 15 cr. v. a. sunatōre.

parochiala gr. res. si totudeodata a ordina, cá universitatea se duca in deplinire acestu concludu catu s'ar poté mai curundu."

Asiadara concludulu universitateri natiunei sasesci din 3. Aprilie 1848 prin aprobarea principelui tieriei a primitu valórea de dreptu alu unei legi statutarie pentru cuprinsulu intregului pamentu sasescu, (fund. regiu) asia, incatu acumu consultarea despre acela si executarea lui e o porunca de implinirea oblegamintei celei mai drepte.

Precumu staruirile singuriteloru comune, care si pana acuma au luat in consideratiune cu tóta bunavointi'a dorintiele celea ecuitabile si pretensiunile concetatiuniloru sei romani, spre a le ajuta besericele si scólele loru, merita tóta recunoscinti'a: asia crede universitatea natiunei sasesci cu tóta incredintiarea, ca cutédia a astepta (die Erwartung hegen zu dürfen) cá acumu, dupa ce legea o poruncesce, si in acelea comune, unde pana acuma séu nicidecumu séu nu s'au facutu acésta in mesura de ajunsu, se va purta de grigia in intielesulu statutulu universitateri din 3. Aprilie 1848 pentru o dotatiune convenienta pentru preotimea parochiala romana, corespundietóre atatu impregiurariloru locale, catu si nu mai puçinu asemenei consideratiuni a toturoru ccelorulte confesiuni recunoscute prin dreptulu de statu.

Despre acésta se incunoscintieze incl. magistratu (oficiu scaunalu) cu acea insarcinare, oá se'i fia aminte a publicá ordinatiunea presenta a universitateri natiunei sasesci in tóte comunele cercundariulu si in misiunea activitateri sale proprie se se intereseze de respectarea si implinirea ei.

Din siedinii'a natiunei sasesci din 22. Maiu 1862.

Deaca preotimea de tóte confesiunile in fundulu regiu, ba si scólele, care se tienu de beserice, se voru tracta si dota numai dupa cumu suntu dotate cele sasesci, ad. in proportiunea dreptei concurintie la venitele comune, apoi aici nu nearu mai remané locu de vaierari, inse déca portiunea canonica si dotatiunile voru esi fara a se luá de base dotatiunile pretiloru sasesci; atunci totu nu se va susutiené principiulu egalei indreptatiri confesiunale.

AUSTRIA. Mai Sa imperatésa, dupa ce se afla mai bine, se va duce la Kissingen si sei. Archiduce Albrechtu se afla reconvalescentu.

Comitetulu de finantia primi cu majoritate, cá se se marésca darea de venituri la 10⁰/₀. Opiniunile diurnaleloru mergu intr'acolo, ca mai bine se se introduca darea pe lusu celu mare, decatu pe venitu, ca asia clasele industriarie s'ar prea impovora.

CRONICA din AFARA.

GERMANIA. Francofurtu 24. Maiu. Din notele diplomatice ce se inschimbaseru intre Prusi'a si Austri'a in caus'a Hasiei, se vede, ca federatiunea germana a primitu propuse-tiunile Austriei si Prusiei din 8. Martiu pentru restituirea constitutiunei din 1831 si cassarea legi electorale din 1860 puse in lucrare de Principele, care 'si cauta petecu saculu seu, ad. vrea a tiermuri dreptulu alegerei. Principele el. pe lenga protestu se supuse concludulu federatiunei deocamdata, si Prusiei ei e calea inchisa de a intreveni cu corpurile de armata, eara incercanduse totusi pentru a'si recarpi vetamarea, ce o suferi, candu Principele aruncá scrisórea priimita dela solulu Prusiei Vilisen, necetita intr'o parte, atunci fara indoiéla ca si Austri'a va intreveni.

Intr'aceea intre soldatú din Francofurtu prusieni si austriaci incepura earasi dusimaniele, ca se batura, cá orbii vr'o 17 cavaleristi prusiani si unii infanteristi cu austriacii, incatu austriacii capatara mai multe raniri si contusiuni, si caus'a e camu rivalitatea acestoru 2 soiuri de germani.

Germanii, cu tóte, ca scriitoriulu loru Börne ei caracteriséza camu furcitu, candu díce: ca intre un'a mie de germani abia se afla unu barbatu germanu adevératu, ear ceilalti apoi toti sunt papucari, cismari, croitori, pelari etc. cari seruta man'a despotiloru tereinduse pentru unu osu de rosu, dovedescu totusi, ca pentru epoc'a, candu deodata póte esi suptu orizontulu politicu unu spiritulu alu libertateri nemintite, pórtu multa grija si se pregatescu pe totu loculu, spre a nu fi surprinsi. Ei prin reuniunea nationala, care totu cresce si se latiesce nunumai prin Germani'a ci si prin tóta Europ'a, facu lucru comunu cu liberalismulu asia, incatu in diet'a prusiana acumu a precumpanitu partit'a loru si poporulu are multa incredere intr'insii.

Ceea ce la romanii nostri este diu'a din 3/15. Maiu, aceea e si la nationalii germani a 18. Maiu, ad. diu'a adunarei loru nationale din Francofurtu in 1848. Acésta di o serbara membrii reuniunei nationale si acumu si dechiarara in adunantiele; ca adunarea nationale germana din 1848 a fostu

uniculu si singurulu organu alu poporulu germanu; ca drepturile fundamentale ale poporulu germanu, dupa cumu esisera ele din decretarile adunantiei nation. sunt proprietatea cea neprescriptibile a poporulu germanu; constitutiunea imperiului germanu din 1849 e basea pentru restituirea libertateri germane si a unirei germaniloru; ca nou'a straformare a Germaniei nu se póte si nu e iertatu a se realiza nici prin federatiune, nici prin invoirea guberneloru germáne, nici prin delegatii dieteloru, ci singuru numai prin adunara nationale facuta prin o libera alegere a intregulu poporu germanu, si acestea decretari se primira de adunare cu unanimitate. — Urméza acumu, cá poporulu se aiba si energi'a a executata odata ceea ce a decretatu si atunci voru vorbi altufeliu hidrele cele cu capete fara numeru ale lui „Kr. Z.“

In Marea Britania la Osborne se facu pregatiri pentru maritarea princesei Alice cu principele Ludovicu de Hassi'a, si cununi'a va fi in 9. Juniu. Despre o parte se ataca, despre alta se cuscescu prusienii cu hasenii, ear' Angli'a si rudesce tóte familiile germane cele mai renumite.

Despre resboiulu americanu se scie din referadele oficióse de aici, ca statele unite au gonitu pe rescultatii confederati pana dincolo de Orlean si Yorktown cu mari perderi ale estoru din urma, pe candu francesii in Meico séu Mexico inaintéza ajutati de negri si popime, cá se faca monarchia din republic'a aceea; dar' statele unite, care mai invinsera pe rebelii confederati, 'si voru intórce armele si asupra mexicaniloru si francesiloru de acolo. Impregiurarea, ca spaniolii si angli se retragu dela societatea de aliantia cu francesii si nu intrara in leintru cu ei, anca mirósa a revalitate, ca dupa tractatulu de aliantia din Londonu tóta espeditiunea avea scopu numai a 'si scóte detoriele din Mexico si a'si apera suditii, ear' nu a face cuceriri, cumu facu francesii inaintandu in anim'a tieriei. Se tienemu bine aminte, ca tóte dinastiele se afla unite intru aceea, cá se desradacineze republicanismulu ori si unde numai le vine la socotéla, apoi pentru tienerea dreptei cumpene europene, cele 3 soiuri mari in Europ'a ad. rasele romane, germane si slavice cu prepotentii loru conducatori, Napoleon, Ciarulu si Austri'a cu Prusi'a in frunte neci ca mai baga in seama popórele cele mai mici, decatu se servescu de ele numai cá de nesce instrumente spre scopulu finalu alu loru, care acuma se simte a fi, cá ras'a romana cu cea germana se cumpanésca panslavismulu; facundulu nepericulosu libertateri stateloru europene, la ceea ce si Angli'a se invoiesce. — Deci seminti'a romana are a reinvié si a se partini de Europ'a intru inaltiarea ei, ca altfeliu libertatea Europii si a staturiloru loru totu devine amenintiata de catra barbari'a poporeloru nordice asiatiche, deaca nu adi, mane. Aici se reducu tóte opintelele Europeaniloru cele de parte tientitórie si intre ele romanulu póte mai liberu a se desvolta decatu pana acumu, déca nu se va da leni si servilismulu, lasanduse unélta intrigantiloru cari vreau alu folosi de pragu, luntre si punte spre inaltiarea sa. —

ROMANIA. Bucuresci, 27. Maiu. Siedintiele camerei se reincepura astadi, inse se ocupara numai de lucruri private d. e. Domnulu Vasiliu Alesandrescu din Jasi, licentiatulu in litere, i se resolvi petitiunea de unu ajutoriu de 300 galbeni spre a poté calatori in Spani'a cu scopu de a aduna documente pentru istori'a Romaniei, leganduse a reintórce sum'a, déca resultatulu calatoriei lui va fi nemultumitoriu; asta se predece la ministeriu spre resolvare. Domnulu Grigorie Cuza ceti o interpelare insemnata in caus'a monastireloru inchinate dar' ministeriulu n'a vrutu a respunde decatu preste 3 dile. Desbaterea intrebatiunei rurale s'a mai amanatu, ear' ceea a legi electorale nici n'a venitu inainte. — Ne inbucura fórte progresulu celu scóte la lumin'a dilei si energiculu barbatu D. Dr. Davilla cu scól'a s'a nationala de medicina si farmacia. Romani'a va fi recunoscátóre barbatiloru, ce asuda pentru inaltiarea poporulu romanu. Apoi cu catu vomu inainta mai rapede in toti ramiu culturui omenesci, cu atata si ascurarea viitorulu mai invidendu devine mai inlesnita. Vomu publica mai tardiu in Fóiea cuventarile D. Dr. si din programa datele cele interesatórie.

Opiniunea moldovenésca despre legea electorala. 1861.

Se ne convingemu dara odata cu totii, pana candu avemu si timpulu favorabile, cumu ca aurulu si argintulu nu suntu identice nici cu dreptulu, nici cu patriotismulu; se damu inapoi Romaniloru drepturile loru cele stramosiesci si viéti'a loru cea natiunala, caci fara de drepturi si specialminte, fara de nisce adunari natiunali complete, nu putemu avé nici tíera, nici cultura, nici avere si nici viéti'a cu onóre. „Adunarile ge-

nerali au pus legile dupa care s'au gubernatu Romanii in timpul de atati'a seculi; adunarile au aparatu teritoriulu Romanilor prin legile lor, si cu bratiile Romanilor, cari au ascultat de acelesi; adunarile au fostu conducatorii Domnilor la fapte mari si ajutoriulu lor in timpul de periculu; adunarile au exercitatu, au conservatu si au aparatu dreptulu celu nealienabile alu Romanilor de a'si alege pre Domnii lor din sinulu lor; adunarile au contribuitu mai multu in seculii posteriori de s'au restauratu cultur'a Romanilor prin traducerea cartiloru liturgice in limb'a natiunala; adunarile au nimicitu planulu strainiloru in 1845 de nu se ocupara minele si muntii Romanilor; in urma adunarile au contribuitu forte multu de si'au conservatu Romanii tierile ca nisce monumente de libertate republicana si de civilitate romana intre Asia despotica si intre Europa totudeauna aplecata spre absolutismu si feudalismu, pre care romanii l'au respinsu totudeauna.

Din contra tieranii romani si'au perdutu proprietatile lor fara de consensulu adunariloru generali, pentru ca Mihaiu Viteazulu, dupa ce s'au luptatu intru atata pentru nedependinta si glori'a natiunei sale; i-au placutu dupa aceea ca se lucreze in tiera numai singuru de capulu seu fara de consiliulu tierii, introducundu la romani feudalismulu evului de midiulocu, si distintiuinea cea fatala, care era la unguri intre tieranii, grafii, baronii si hertiogii lor; fara de adunarile generali cele adeverate s'au rasluitu mosiele romane, si proprietarii cei mici au remasu lipsiti, o multume de rezasiile lor cele stramosiesci; fara de adunarile generali s'au rapitu romaniloru drepturile stramosiesci de a'si „alege pe functiunarii lor administrativi si judecatoresci,” asia incatu astadi n'au mai remasu din libertatile lor cele antice, de catu numai alegerea Domnului si si a Mitropolitulu, alegerea eforiloru municipali, si alegerea judecatoriloru satesci; fara de adunarile generali portile tierii au remasu totudeun'a deschise la strainii, cari veniau, precum vinu si astadi, in tote dilele si din tote partile lumei ca la o comandare in tierile romane, incatu astadi numai munc'a si sudorea este a romaniloru, eara folosulu este alu Evreiloru, Bulgariloru, Nemtiloru, Greciloru, si alu toturoru ligioneloru straine; romanii nu mai au nici industria, nici comerciulu, prin urmare nici avere nici creditu; fara de adunarile generali nu se va pute face nici unirea cea adeverata a tieriloru surori, pentru ca clasile privilegiate de conventiune potu se se unesca prea bine, ma natiunea romana va remane totudeun'a nemultumita si fara de putere; fara de adunarile generali nu se va pute face nici improprietarierea tieraniloru, pentru ca boierii conventionali nu se potu inaltia nici odata la consciinta cea adeverata a binelui publicu, si de aceea nici nu potu sacrificá cu placere interesele lor cele egoistice, pentru ca se restabilésca drepturile romane cele stramosiesci si marirea nostra cea nationala; in fine, fara de adunarile generali se perde natiunea nostra, pentru ca au trecut unu seculu si mai bine de candu strainii ne mananca drepturile pre fiacare di si ne invenineza institutiunile nostre cele liberali cu introducerea spiritulu Europeanu despoticu in tierile romane si cu indepartarea poporulu dela usulu drepturiloru sale; astadi chiaru sentimentele de patria sunt forte rari la romani, pentru ca spiritulu si opiniunea publica nu se potu desvolta si intari fara de libertate.

Asia erau Polonii catra apusulu vietii lor, chiaru cumu ne aflamu noi in diu'a de astadi, desbracati adeca de avere si indepartati dela exercitiulu drepturiloru publice; dara boierii si mai marii lor n'au voitu se ceada inaintea poporulu celui nedreptatitu si nemultumitu pana in momentulu, candu periculu se aflau acumu la portile cetatiei; atunci inse era prea tardiu, ca-ci apasarea si intrigele din intru si afara pentru principii straini adusesese tota lumea la desperatiune, si poporulu nu mai era capabile acumu de alte lucruri mari de catu se ingenunchie numai si se plece capul. — Astadi se fac miscari natiunali in Poloni'a, proprietarii impartiescu proprietatile lor in folosulu tieraniloru Poloni, dara tote sunt indepartati, poporulu diace in sclavia sub jugulu strainiloru celu impilatoriu, si profesionistii poloni ratacescu prin lume dinpreuna cu nobilii lor pentru pecatele acestora si ale strainiloru.

Va urm'a.

Din distr. Cetatei de petra Purcarietiu, 2. Maiu. Pentru ca rezultatulu colectei din protopiatulu Ciocmani intreprinse prin staruinta respectivulu Protopopu si a bravulu jude cercualu, pentru ajutorarea studentiloru dela Uni-

versitati, — a caruia inceputu imbucuratoriulu seu fostu publicatu in alu 6-a Nru alu Gazetei, se fia cunoscutu in publicu; — ca o continuare la contribuirile publicate, 'mi ieu voi'a a adauge si numele umatoriloru binefacatori: Vasile Paulu, parochu in Letea 5 fl.; Gavrilu Paulu 5 fl.; Joane Gecze, notariu in Mestecanu 4 fl. — Eremi'a Siorobetea, docente in Babeni 4 fl.; Joane Merlasiu, parochu in Turbutia 3 fl.; Gavrilu Romanu, parochu in Siasa 3 fl.; Costanu Satmari, fetu 2 fl.; Comun'a Siasa 3 fl, 20 cr.; Filipu Marica, docente in Cosla 3 fl.; Gavrilu Raus, notariu 2 fl.; Grigorie Nagy, notariu 2 fl.; Georgie Morosianu, docente in Ciocmani 2 fl.; Joane Balint, par. in Cuciulatu 2 fl.; Comun. Cuciulatu 2 fl. 30 cr.; Gavrilu Negota, cantoru 1 fl.; Stefanu Puscasiu, fetu 1 fl.; Trifu Negota, curatoru 1 fl.; Joane Negota, jude 1 fl.; Todoru Rusu 20 cr.; Carolu Lazaru, par. in Topliti'a 2 fl.; Comun. Topliti'a 1 fl. 50 cr.; Teodoru Both, fetu in Dolheni 2 fl.; Comun. Dolheni 1 fl. 60 cr.; Comun. Barsentia 1 fl. 30 cr.; Nicolae Chiforu, curatoru 50 cr.; Comun'a Curtuiusielu 1 fl.; Todoru Popu, parochu 50 cr.; Comun. Tranisiu 1 fl.; Georgie Moldovanu, parochu 1 fl.; Comun. Vedurele 60 cr.; Gavrilu Borgovanu; doc. in Letea 1 fl.; Stefanu Popu, par. in Purcarietiu 2 fl. 3 cr.; Ales. Lazaru, doc. 55 cr.; Ign. Pocolu, celu tineru 20 cr.; Joane Popu, fetu 20 cr.; Maximu Strembu 20 cr.; Todoru Todoranu 20 cr.; Grigorie Ciurte 20 cr.; mai multi in si totu din Purcarietiu 1 fl. 52 cr. Sum'a 65 fl. 80 cr., si cu cei 45 fl. publicati in Nru 6: 110 fl. 80 cr. v. a. — Deodata cu asta ocaziune am de insemnatu si aceea in catu pentru viitoriu, ca intieleginti'a acestui districtu are de cugetu de aci incolo a susutiené ou spelele sale pe iuristii din sinulu districtulu, cari voru merita, si voru ave lipsa de ajutoriu, si anumitu pe anulu urmatoriu si sunt desemnati 3 tineri, cari au se incepa cursulu de drepturi cu succursulu acestui ajutoriu.

J. K. & St. P.

Nro 1440 civ. 1862.

PUBLICATIUNE.

De catra magistratulu cetatei si alu districtulu se face prin acesta cunoscutu: cumca la cererea creditoriloru massei remase dupa Joane Slavnic s'a concesu vendiarea realitatei tiitorie de acesta massa si adica a firestraulu, care se pote intrebuinta forte bine si spre taierea tableloru de lemn (Fournir); diace in valea Timisiului sub Nro 131 si este pretiuitu pe cale judecatorésca cu 4000 fl. v. a. si s'a ordinaru terminulu anteiu pe 12. Juniu si alu doilea pe 12. Juliu a. c. s. n. totudeun'a la 9 ore inaintea prandiulu in cas'a judecatoriei (in pieti'a Nro 325, cas'a cetatei.)

Despre acest'a se incunoscintiedie voitorii de a cumpara cu acelu adausu, cumca cumparatoriulu va trebui se ia asupra si datoriele intabulate pe acesta realitate, dupa asemnarea judelui, inse numai pana in catu va ajunge pretiulu cumpararei.

Totodata se provoea toti aceia, carii, macaruca nu s'au incunoscintiatu specialminte, totusi cugeta a fi cascigatu ver'unu dreptu hipotecariu la susu numit'a realitate, ca dreptulu lor cu atatu mai virtosu se'lu arate pana la vendiarea la judecatori'a acesta, caci la dincontra numai siesi voru ave de a'si ascrie, deca impartirea baniloru esiti din vendiarea se va face fara conchiamarea lor, si deca densii voru fi eschisi dela impartasire din aceea suma pana incatu se vor acoperi pretensiunile intabulate.

In fine au toti creditorii cu dreptu hipotecariu, carii nu locuescu in locul judecatoriei seu in apropierea acestuia, a'si denumi la impartirea baniloru esiti din vendiarea plenipotentii aici in locu spre aperiarea drepturiloru lor, si a areta numele si locuinta aceluora inaintea vendiarei judecatoriei, pentru ca la dincontra, se voru denumi pentru aceia, carii nu au facutu aratarea acesta, pe pericululu si spelele lor reprezentanti ex officio, carora li se vor imanna tote ordinatiunile ulterioare.

Voitorii de a licita potu vede pretiuirea realitatei si conditionile vendiarei in registratur'a judecatoriei acesteia.

Brasiovu in 15. Maiu 1862 s. n.

Dela magistratulu cetatei si alu districtulu ca judecatoria.

Nr. 39 ex 1862

PUBLICATIUNE.

Efori'a scoliloru romanesci din Brasiovu face prin acesta cunoscutu, precumu ca ia 18/30. Juniu a. c. se va tiene in cancelaria sa, in incaperile scoliloru, in privinta bailoru de aburu din Brasiovu, una adunare generale; asiadara toti proprietarii obligatiuniloru dela cladirea acestoru bai se provoea, ca se iee parte la aceasta adunare. —

Objectele adunarii sunt:

I. Socotelele venitulu si ale chielteleuru

II. Hotarirea asupra starii si viitorulu acestoru bai. —

Brasiovu in 14/26. Maiu 1862.

Foiea cu greu se va pote tipari mani. —